

2. DE BESTEDINGEN VAN DE OVERHEID NAAR FUNCTIES EN TRANSACTIES

2.1 Inleiding

De rekeningen van de overheid worden opgesteld aan de hand van de economische indelingen van de bestedingen en ontvangsten van elk van de eenheden binnen de overheidssector. Deze documenten vormen een synthese van de begrotingsoperaties en de daarmee vergelijkbare transacties (transacties van fondsen en administratieve overheidsorganen en debudgettering), waarin de transacties ingedeeld worden op grond van economische begrippen zoals consumptie, inkomensoverdrachten, investeringen, ...

Naast de economische bestaat er ook een functionele indeling waarin de taken van de overheid voorgesteld worden volgens hun maatschappelijk doel (algemeen bestuur, defensie, onderwijs, ...). Het voordeel van deze classificatie is dat ze steeds gangbaar blijft, los van de wijzigingen in ministeriële bevoegdheden en van de praktische taakverdeling tussen de verschillende overheden.

Door de economische en de functionele indeling te combineren, kunnen kruistabellen worden gemaakt van de bestedingen van de verschillende subsectoren van de overheid naar functies en transacties. In de tabellen "Bestedingen van de overheid naar functies en transacties", waarin een kruiselingse economische en functionele uitsplitsing van de bestedingen van de overheid wordt weergegeven, komt het totaal van de bestedingen precies overeen met de totale bestedingen in de synoptische tabellen.

Voor het eerst sinds de gewestvorming van 1989 zijn er opnieuw volgens een functionele classificatie ingedeelde gegevens beschikbaar voor het geheel van de overheid. De gegevens hebben betrekking op de periode 1990-1997.

2.2 De belangrijkste gegevensbronnen

2.2.1 De federale overheid en de Gemeenschappen en Gewesten

De functionele indelingen worden uitgewerkt door de begrotingsdiensten van elk van de betrokken eenheden en vervolgens bezorgd aan het secretariaat van de Algemene Gegevensbank - die opgericht werd ingevolge een samenwerkingsak-

koord tussen de Staat, de Gemeenschappen, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Gewesten - dat ze ter beschikking stelt van het Instituut voor de Nationale Rekeningen.

Tot en met het jaar 1995 gebruikte de federale overheid de Benelux functionele classificatie van bestedingen en ontvangsten van de overheid (Benelux 1972). Sinds 1996 deelt de federale overheid haar transacties in op basis van de Benelux functionele classificatie van de bestedingen en de ontvangsten van de overheid (Benelux 1989¹). In deze nomenclatuur hebben de Gemeenschappen en Gewesten hun eerste functionele indelingen opgesteld met de gegevens van de jaren 1995 tot 1997. De tabellen "Bestedingen van de overheid naar functies en transacties" van de Gemeenschappen en Gewesten voor de periode 1990-1994 zijn dus tot stand gekomen via een interpolatie op basis van deelgegevens. Vanaf het begrotingsjaar 2003 zal normaliter een nieuwe functionele classificatie worden gebruikt: de COFOG² 1998, de functionele classificatie van overheidsfuncties van het ESR95. Vanuit het oogpunt van de nationale rekeningen moesten er derhalve verschillende correcties aangebracht worden in de basisgegevens om ze in overeenstemming te brengen met de COFOG.

2.2.2 De lagere overheid

Aangezien er momenteel nog geen op computer gecentraliseerde begrotingen en rekeningen van provincies, gemeenten en OCMW's bestaan, werden de gegevens verzameld via peilingen³.

Er werden twee basisstatistieken gebruikt voor de opstelling van de rekeningen van de lagere overheid volgens het ESR95. Het gaat in de eerste plaats om de gedetailleerde gegevens uit de rekeningen over 1990 van een staal van 150 gemeenten die werden geselecteerd uit de 589 gemeenten van het Koninkrijk⁴. Dat staal wordt gestratificeerd volgens de twee hierna genoemde criteria: de geografische eenheid op het niveau

¹ Deze classificatie is gepubliceerd in het BelgischStaatsblad nr. 19 van 24 januari 1990.

² COFOG is de afkorting van "Classification of the Functions of Government", de functionele classificatie van de Verenigde Naties, die in 1998 herzien werd in het kader van het SNA93.

³ Er lopen projecten op het niveau van de Gemeenschappen en de Gewesten, maar op het ogenblik waarop die rekeningen werden opgesteld, was er nog niet voldoende vooruitgang geboekt om ze in praktijk te brengen.

⁴ Door het NIS in 1992 uitgevoerde peiling.

van de provincie⁵ waartoe de gemeente behoort, en de indeling van de gemeente volgens het totale bedrag van de uitgaven. De resultaten van het staal werden voor elk stratum geëxtrapoleerd op basis van de bevolking. Voor de gemeenten uit het staal werd ook rekening gehouden met de gedetailleerde gegevens over hun Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, die vervolgens op dezelfde wijze werden geëxtrapoleerd. Bovendien werd exhaustief gebruik gemaakt van de rekeningen van de 9 provincies van het Koninkrijk.

Een tweede gegevensbron was de enquête die de Nationale Bank heeft gehouden in het kader van de toepassing van de methodologie van het ESR95. Die peiling had betrekking op de rekeningen betreffende 1995 alsook op de begrotingen over 1996 en 1997 voor een staal van 200 gemeenten (alsook voor hun OCMW's) die werden geselecteerd via eenzelfde procedure als de voornoemde. De uit die enquête voortvloeiende extrapolaties werden gebruikt als basisgegevens. Dezelfde gegevens zijn ook beschikbaar voor elk van de 10 provincies die het Koninkrijk telt⁶.

De tabellen uit de periode 1991-1994 werden opgesteld via interpolatie van de gegevens. De gebruikte indicatoren zijn gegevens die jaarlijks door het Gemeentekrediet van België worden gepubliceerd in de studie "De financiën van de lokale overheden" (functionele uitsplitsing van de gewone bestedingen en functionele uitsplitsing van de investeringen)

2.2.3 De wettelijke sociale-verzekeringsinstellingen

De meeste gegevens die worden gebruikt voor de opstelling van de tabellen van de sociale-verzekeringsinstellingen zijn ontleend aan het "Algemeen verslag over de sociale zekerheid dat wordt gepubliceerd door het federale Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu.

2.3 In de functionele classificatie gehanteerde begrippen

2.3.1 Classificatie-eenheden

De classificatie-eenheden zijn net als de economische classificatie individuele transacties. Dit bete-

kent dat elke aankoop, uitkering van een loon, overdracht of andere uitgave een functionele COFOG-code moet krijgen naar gelang van de functie die de transactie vervult. Het is aangewezen dit principe strikt toe te passen op kapitaal-overdrachten, lopende overdrachten en de aankoop van financiële activa. Voor de meeste andere bestedingen zal het echter over het algemeen niet mogelijk zijn de transacties als classificatie-eenheden te gebruiken. Daarom moeten functionele COFOG-codes worden toegekend aan activiteitenprogramma's, directies, agentschappen, kantoren, administratieve eenheden en andere soortgelijke tot de departementen behorende eenheden. Alle bestedingen van één specifieke eenheid (uitgezonderd de overdrachten en de aankoop van activa) zullen dus die functionele COFOG-code krijgen.

Wanneer overheidsinstellingen in plaats van transacties worden gehanteerd als classificatie-eenheden, kan het gebeuren dat de kleinste instellingen die in de nationale rekeningen geïdentificeerd kunnen worden, meer dan één COFOG-functie vervullen. Soms is het wellicht mogelijk de bestedingen van instellingen met meerdere functies uit te splitsen naar verschillende COFOG-functies op basis van uiteenlopende gegevens over hun bestedingen; in de meeste gevallen verdient het echter de voorkeur alle bestedingen van eenheden met meerdere functies toe te rekenen aan de functie die blijkbaar het grootste deel van die bestedingen voor haar rekening neemt.

In de economische classificatie moeten de classificatie-eenheden individuele transacties zijn (van dit principe kan niet afgeweken worden) en indien een begrotingsartikel verscheidene elementaire transacties bevat, moet het worden opgesplitst in evenveel economische codes als er elementaire transacties zijn.

De functionele classificatie wordt dus minder nauwkeurig opgesteld dan de economische classificatie, die alle aandacht in beslag neemt van de diensten die beide classificaties dienen uit te werken.

In de functionele classificatie berust de afbakening van de functies louter op conventies en wordt een eventuele vergissing in een bepaalde rubriek automatisch gecompenseerd door een daartegenover staande vergissing in een andere rubriek, zonder dat die vergissing een effect heeft op de voornaamste economische aggregaten (overheidsconsumptie, tekort, bbp, enz.).

⁵ In de praktijk wordt de provincie Brabant gesplitst in drie eenheden: het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Vlaams-Brabant en Waals-Brabant, terwijl de provincie Luik onderverdeeld is in een Duitstalig en een Franstalig gebied.

⁶ Sinds 1 januari 1995 zijn er 10 provincies.

2.3.2 Bijzondere opmerkingen

Defensie

Voor deze functie deed zich in 1992 een breuk voor in de reeks als gevolg van de demilitarisering van de rijkswacht: traditioneel werd het aandeel van de militaire opdrachten van de rijkswacht geraamd op 1/3 van haar bestedingen voor bezoldigingen en intermediair verbruik; de overige 2/3 waren opgenomen in de bestedingen voor de functie "openbare orde en veiligheid" die nu de totaliteit van die bestedingen uitmaakt.

Milieubescherming

Voor het eerst omvat de COFOG een specifieke functie voor milieubescherming. Vroeger bestond er geen rubriek milieu in de COFOG en waren de verschillende aspecten van milieubescherming versnipperd over meerdere functies.

Bij deze functie zijn de consumptieve bestedingen ruimschoots lager dan de som van de beloning van de werknemers en het intermediair verbruik en de belastingen. Dit is het gevolg van het feit dat de heffingen voor het ophalen van afval overeenkomstig de regels van het ESR95 worden geboekt

als verkopen van diensten door de overheid, terwijl die verkopen worden afgetrokken bij de berekening van de consumptieve bestedingen.

Gezondheid

Op grond van de COFOG en in tegenstelling tot het Europees systeem van geïntegreerde statistieken van de sociale bescherming (ESSOBS), wordt de gezondheidszorg ingedeeld bij de functie "gezondheid" en niet bij de functie "sociale bescherming", hoewel die bedrijfstak uit administratief en economisch oogpunt deel uitmaakt van de sociale zekerheid.

Onderwijs

In de functionele classificatie wordt het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek ondergebracht bij de functie "algemeen bestuur", terwijl het toegepast wetenschappelijk onderzoek altijd wordt ingedeeld bij de functie waarmee het doel van het onderzoek verband houdt. In tegenstelling hiermee omvat de tak "onderwijs" in de activiteitenomenclatuur ook het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek in de universiteiten en bepaalde institutionele eenheden die behoren tot de overheidssector⁷.

⁷ Deze werkmethode wijkt af van de aanbevelingen van het ESR95 waarin gesteld wordt dat de lokale economische activiteitseenheden uit de overheidssector die zich bezighouden met wetenschappelijk onderzoek (fundamenteel en/of toegepast), zouden moeten worden opgenomen in de bedrijfstak "Onderzoek". Deze keuze berust louter op praktische overwegingen die verband houden met de beschikbaarheid van de kerngegevens.

3. CLASSIFICATIES

3.1. CLASSIFICATIE VAN INSTITUTIONELE SECTOREN (S)

Code	Omschrijving
S.1	Totale economie
S.11	Niet-financiële vennootschappen
S.11001	Niet-financiële vennootschappen in handen van de overheid
S.11002	Niet-financiële vennootschappen in handen van de particuliere sector
S.11003	Niet-financiële vennootschappen in handen van het buitenland
S.12	Financiële instellingen
S.121	Centrale bank
S.122	Overige monetaire financiële instellingen
S.12201	In handen van de overheid
S.12202	In handen van de particuliere sector
S.12203	In handen van het buitenland
S.123	Overige financiële intermediairs m.u.v. verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen
S.12301	In handen van de overheid
S.12302	In handen van de particuliere sector
S.12303	In handen van het buitenland
S.124	Financiële hulpbedrijven
S.12401	In handen van de overheid
S.12402	In handen van de particuliere sector
S.12403	In handen van het buitenland
S.125	Verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen
S.12501	In handen van de overheid
S.12502	In handen van de particuliere sector
S.12503	In handen van het buitenland
S.13	Overheid
S.1311	Centrale overheid
S.1312	Deelstaatoverheid
S.1313	Lagere overheid
S.1314	Wettelijke sociale-verzekeringsinstellingen
S.14	Huishoudens
S.141 + S.142	Huishoudens met inkomen uit zelfstandige bedrijfsuitoefening
S.143	Huishoudens met looninkomen
S.1441	Huishoudens met inkomen uit vermogen
S.1442	Huishoudens met pensioeninkomen
S.1443	Huishoudens met overige inkomensoverdrachten
S.145	Overige
S.15	Instellingen zonder winstoogmerk t.b.v. huishoudens
S.2	Buitenland
S.21	Europese Unie
S.211	Lidstaten van de EU
S.212	Instellingen van de EU
S.22	Derde landen en internationale organisaties

3.2. CLASSIFICATIE VAN TRANSACTIES EN OVERIGE MUTATIES IN ACTIVA

3.2.1. CLASSIFICATIE VAN SALDI¹ (B)

Code	Omschrijving
B.1	Toegevoegde waarde / B.1* Binnenlands product
B.2	Exploitatieoverschot
B.3	Gemengd inkomen
B.4	Inkomen uit bedrijfsuitoefening
B.5	Saldo primaire inkomens / B.5* Nationaal inkomen
B.6	Beschikbaar inkomen
B.7	Alternatief beschikbaar inkomen
B.8	Besparingen
B.9	Vorderingenoverschot (+) c.q. –tekort (-)
B.10	Mutaties in het vermogenssaldo
B.10.1	Mutaties in het vermogenssaldo a.g.v. besparingen en kapitaaloverdrachten
B.10.2	Mutaties in het vermogenssaldo a.g.v. overige volumemutaties in activa
B.10.3	Mutaties in het vermogenssaldo a.g.v. nominale waarderingsverschillen
B.10.31	Mutaties in het vermogenssaldo a.g.v. neutrale waarderingsverschillen
B.10.32	Mutaties in het vermogenssaldo a.g.v. reële waarderingsverschillen
B.11	Saldo goederen- en dienstentransacties van het buitenland
B.12	Saldo lopende transacties van het buitenland
B.90	Vermogenssaldo
BF.90	Saldo van vorderingen en schulden

¹ Alle saldi bruto of netto (met of zonder verbruik van vaste activa) worden gemeten. Aan de code voor een brutosaldo wordt de letter g toegevoegd en aan die voor een nettosaldo de letter n.

3.2.2. TRANSACTIES IN PRODUCTEN (GOEDEREN EN DIENSTEN) (P)

Code	Omschrijving
P.1	Output
P.11	Marktoutput
P.119	Indirect gemeten diensten van financiële intermediairs (IGDFI)
P.12	Output voor eigen finaal verbruik
P.13	Overige niet-marktoutput
P.2	Intermediair verbruik
P.3	Consumptieve bestedingen
P.31	Individuele consumptieve bestedingen
P.32	Collectieve consumptieve bestedingen
P.4	Werkelijke consumptie
P.41	Werkelijke individuele consumptie
P.42	Werkelijke collectieve consumptie
P.5	Investerings (bruto)
P.51	Investerings in vaste activa (bruto)
P.511	Saldo aan- en verkopen van materiële vaste activa
P.5111	Aankopen van nieuwe materiële vaste activa
P.5112	Aankopen van gebruikte materiële vaste activa
P.5113	Verkopen van gebruikte materiële vaste activa
P.512	Saldo aan- en verkopen van immateriële activa
P.5121	Aankopen van nieuwe immateriële activa
P.5122	Aankopen van gebruikte immateriële activa
P.5123	Verkopen van gebruikte immateriële activa
P.513	Toevoegingen aan de waarde van niet-geproduceerde niet-financiële activa
P.5131	Belangrijke verbeteringen aan niet-geproduceerde niet-financiële activa
P.5132	Overdrachtskosten op transacties in niet-geproduceerde niet-financiële activa
P.52	Veranderingen in voorraden
P.53	Saldo aan- en verkopen van kostbaarheden
P.6	Uitvoer van goederen en diensten
P.61	Uitvoer van goederen
P.62	Uitvoer van diensten
P.7	Invoer van goederen en diensten
P.71	Invoer van goederen
P.72	Invoer van diensten

3.2.3. VERDELINGSTRANSACTIES (D)

Code	Omschrijving
D.1	Beloning van werknemers
D.11	Lonen
D.12	Sociale premies t.l.v. werkgevers
D.121	Werkelijke sociale premies t.l.v. werkgevers
D.122	Toegerekende sociale premies t.l.v. werkgevers
D.2	Belastingen op productie en invoer
D.21	Productgebonden belastingen
D.211	Belasting over de toegevoegde waarde (BTW)
D.212	Belastingen op invoer (exclusief BTW)
D.2121	Invoerrechten
D.2122	Overige belastingen op invoer
D.214	Overige productgebonden belastingen
D.29	Niet-productgebonden belastingen op productie
D.3	Subsidies
D.31	Productgebonden subsidies
D.311	Subsidies op invoer
D.319	Overige productgebonden subsidies
D.39	Niet-productgebonden subsidies
D.4	Inkomen uit vermogen
D.41	Rente
D.42	Winstuitkeringen
D.421	Dividenden
D.422	Inkomen onttrokken aan quasi-vennootschappen
D.43	Ingehouden winsten op directe buitenlandse investeringen
D.44	Inkomen uit vermogen toegerekend aan polishouders
D.45	Inkomen uit grond en minerale reserves
D.5	Belastingen op inkomen, vermogen, ...
D.51	Belastingen op inkomen
D.59	Belastingen op vermogen
D.6	Sociale premies en uitkeringen
D.61	Sociale premies
D.611	Werkelijke sociale premies
D.6111	Werkelijke sociale premies t.l.v. werkgevers
D.61111	Verplichte werkelijke sociale premies t.l.v. werkgevers
D.61112	Vrijwillige werkelijke sociale premies t.l.v. werkgevers
D.6112	Sociale premies t.l.v. werknemers
D.61121	Verplichte sociale premies t.l.v. werknemers
D.61122	Vrijwillige sociale premies t.l.v. werknemers
D.6113	Sociale premies t.l.v. zelfstandigen en niet-werkenden
D.61131	Verplichte sociale premies t.l.v. zelfstandigen en niet-werkenden
D.61132	Vrijwillige sociale premies t.l.v. zelfstandigen en niet-werkenden
D.612	Toegerekende sociale premies
D.62	Sociale uitkeringen (exclusief sociale overdrachten in natura)
D.621	Wettelijke uitkeringen sociale verzekering in geld
D.622	Particuliere uitkeringen sociale verzekering met fondsvorming
D.623	Uitkeringen sociale verzekering rechtstreeks door werkgevers
D.624	Uitkeringen sociale voorziening in geld
D.63	Sociale overdrachten in natura
D.631	Sociale uitkeringen in natura
D.6311	Wettelijke uitkeringen sociale verzekering in natura, vergoedingen
D.6312	Wettelijke uitkeringen sociale verzekering in natura, overige
D.6313	Uitkeringen sociale voorziening, in natura
D.632	Sociale overdrachten van individuele niet-marktgoederen en –diensten

D.7	Overige inkomensoverdrachten
D.71	Schadeverzekeringspremies (netto)
D.72	Schadeverzekeringsuitkeringen
D.73	Inkomensoverdrachten binnen de overheid
D.74	Inkomensoverdrachten i.v.m. internationale samenwerking
D.75	Overige inkomensoverdrachten n.e.g.
D.8	Correctie voor mutaties in voorzieningen pensioenverzekering
D.9	Kapitaaloverdrachten
D.91	Vermogensheffingen
D.92	Investeringsbijdragen
D.99	Overige kapitaaloverdrachten

3.2.4. OVERIGE TRANSACTIES EN OVERIGE MUTATIES IN ACTIVA (K)

Code	Omschrijving
K.1	Verbruik van vaste activa
K.2	Saldo aan- en verkopen van niet-geproduceerde niet-financiële activa
K.21	Saldo aan- en verkopen van grond en overige materiële niet-geproduceerde activa
K.211	Aankopen van grond en overige materiële niet-geproduceerde activa
K.212	Verkopen van grond en overige materiële niet-geproduceerde activa
K.22	Saldo aan- en verkopen van immateriële niet-geproduceerde activa
K.221	Aankopen van immateriële niet-geproduceerde activa
K.222	Verkopen van immateriële niet-geproduceerde activa
K.3	Economisch ontstaan van niet-geproduceerde activa
K.4	Economisch ontstaan van geproduceerde activa
K.5	Natuurlijke aanwas van niet in cultuur gebrachte biologische hulpbronnen
K.6	Economisch verlies van niet-geproduceerde activa
K.61	Uitputting van natuurlijke hulpbronnen
K.62	Overig economisch verlies van niet-geproduceerde activa
K.7	Verlies door rampen
K.8	Niet-gecompenseerde confiscaties
K.9	Overige volumemutaties in niet-financiële activa n.e.g.
K.10	Overige volumemutaties in vorderingen en schulden n.e.g.
K.11	Nominale waarderingsverschillen
K.111	Neutrale waarderingsverschillen
K.112	Reële waarderingsverschillen
K.12	Wijzigingen in classificaties en structuur
K.121	Wijzigingen in sectorclassificatie en structuur
K.122	Wijzigingen in de classificatie van activa en passiva
K.1221	Monetisatie/demonetisatie van goud
K.1222	Overige wijzigingen in de classificatie van activa en passiva

3.3. SAMENVOEGING VAN BEDRIJFSTAKKEN

3.3.1. A60

Code	Omschrijving	Referenties NACE Rev. 1
01	Landbouw, jacht en diensten in verband met deze activiteiten	01
02	Bosbouw en diensten in verband met de bosbouw	02
05	Visserij en het kweken van vis en van schaal- en schelpdieren; diensten in verband met de visserij	05
10	Winning van steenkool, bruinkool en turf	10
11	Winning van aardolie en aardgas; diensten in verband met de aardolie- en aardgaswinning	11
12	Winning van uranium- en thoriumerts	12
13	Winning van metaalerts	13
14	Overige winning van delfstoffen	14
15	Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken	15
16	Vervaardiging van tabaksproducten	16
17	Vervaardiging van textiel	17
18	Vervaardiging van kleding; bereiden en verven van bont	18
19	Looien en bewerken van leer; vervaardiging van koffers, tassen, zadel- en tuigmakerswerk en schoeisel	19
20	Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en vlechtwerk	20
21	Vervaardiging van pulp, papier en papierwaren	21
22	Uitgeverijen, drukkerijen en reproductie van opgenomen media	22
23	Vervaardiging van cokes, geraffineerde aardolieproducten en splijt- en kweekstoffen	23
24	Vervaardiging van chemische producten	24
25	Vervaardiging van producten van rubber en kunststof	25
26	Vervaardiging van overige niet-metaalhoudende minerale producten	26
27	Vervaardiging van metalen in primaire vorm	27
28	Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	28
29	Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	29
30	Vervaardiging van kantoormachines en computers	30
31	Vervaardiging van elektrische machines en apparaten n.e.g.	31
32	Vervaardiging van audio-, video- en telecommunicatieapparatuur	32
33	Vervaardiging van medische apparatuur en instrumenten, van precisie- en optische instrumenten en van uurwerken	33
34	Vervaardiging van auto's, aanhangwagens en opleggers	34
35	Vervaardiging van overige transportmiddelen	35
36	Vervaardiging van meubelen; overige industrie	36
37	Recycling	37
40	Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en warm water	40
41	Winning, zuivering en distributie van water	41
45	Bouwnijverheid	45
50	Verkoop, onderhoud en reparatie van auto's en motorrijwielen; kleinhandel in motorbrandstoffen	50

51	Groothandel en handelsbemiddeling, m.u.v. de handel in auto's en motorrijwielen	51
52	Kleinhandel m.u.v. de kleinhandel in auto's en motorrijwielen; reparatie van consumentenartikelen	52
55	Hotels en restaurants	55
60	Vervoer te land; vervoer via pijpleidingen	60
61	Vervoer over water	61
62	Luchtvaart	62
63	Vervoerondersteunende activiteiten; reisbureaus	63
64	Post en telecommunicatie	64
65	Financiële instellingen, exclusief het verzekeringswezen en pensioenfondsen	65
66	Verzekeringswezen en pensioenfondsen, exclusief verplichte sociale verzekeringen	66
67	Ondersteunende activiteiten i.v.m. financiële instellingen	67
70	Exploitatie van en handel in onroerend goed	70
71	Verhuur van machines en werktuigen zonder bedieningspersoneel en van overige roerende goederen	71
72	Activiteiten i.v.m. computers	72
73	Speur- en ontwikkelingswerk	73
74	Overige zakelijke dienstverlening	74
75	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	75
80	Onderwijs	80
85	Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	85
90	Afvalwater- en afvalverzameling	90
91	Verenigingen n.e.g.	91
92	Cultuur, sport en recreatie	92
93	Overige diensten	93
95	Particuliere huishoudens met werknemers	95
99	Extraterritoriale organisaties en lichamen	99

3.3.2. A31

Code	Omschrijving	Referenties NACE Rev. 1
AA	Landbouw, jacht en bosbouw	A
BB	Visserij	B
CA	Winning van energiehoudende delfstoffen	CA
CB	Winning van niet-energiehoudende delfstoffen	CB
DA	Vervaardiging van voedings- en genotmiddelen	DA
DB	Vervaardiging van textiel en textielproducten	DB
DC	Vervaardiging van leer en producten van leer	DC
DD	Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout	DD
DE	Vervaardiging van pulp, papier en papierwaren; uitgeverijen en drukkerijen	DE
DF	Vervaardiging van cokes, geraffineerde aardolieproducten en splijt- en kweekstoffen	DF
DG	Vervaardiging van chemische producten en van synthetische of kunstmatige vezels	DG
DH	Vervaardiging van producten van rubber of kunststof	DH
DI	Vervaardiging van overige niet-metaalhoudende minerale producten	DI
DJ	Vervaardiging van metalen in primaire vorm en vervaardiging van producten van metaal	DJ
DK	Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	DK
DL	Vervaardiging van elektrische en optische apparaten en instrumenten	DL
DM	Vervaardiging van transportmiddelen	DM
DN	Overige industrie	DN
EE	Productie en distributie van elektriciteit, gas en water	EE
FF	Bouwnijverheid	FF
GG	Groothandel en kleinhandel; reparatie van auto's, motorrijwielen en consumentenartikelen	GG
HH	Hotels en restaurants	HH
II	Vervoer, opslag en communicatie	II
JJ	Financiële instellingen	JJ
KK	Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening	KK
LL	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	LL
MM	Onderwijs	MM
NN	Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	NN
OO	Overige gemeenschapsvoorzieningen en sociaal-culturele en persoonlijke diensten	OO
PP	Particuliere huishoudens met werknemers	PP
QQ	Extraterritoriale organisaties en lichamen	QQ

3.3.3. A17

Code	Omschrijving	Referenties NACE Rev. 1
A	Landbouw, jacht en bosbouw	A
B	Visserij	B
C	Winning van delfstoffen	C
D	Industrie	D
E	Productie en distributie van elektriciteit, gas en water	E
F	Bouwnijverheid	F
G	Groothandel en kleinhandel; reparatie van auto's, motorrijwielen en consumentenartikelen	G
H	Hotels en restaurants	H
I	Vervoer en communicatie	I
J	Financiële instellingen	J
K	Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening	K
L	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	L
M	Onderwijs	M
N	Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	N
O	Overige gemeenschapsvoorzieningen en sociaal-culturele en persoonlijke diensten	O
P	Particuliere huishoudens met werknemers	P
Q	Extraterritoriale organisaties en lichamen	Q

3.3.4. A6

Code	Omschrijving	Referenties NACE Rev. 1
1	Landbouw, jacht en bosbouw; visserij en aquacultuur	
2	Industrie en energie	
3	Bouwnijverheid	
4	Handel, reparatie van auto's, motorrijwielen en consumentenartikelen, hotels en restaurants; vervoer en communicatie	
5	Financiële instellingen, exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening	
6	Overige dienstverlening	L t/m P

3.3.5. A3

Code	Omschrijving	Referenties NACE Rev. 1
1	Landbouw, jacht en bosbouw; visserij en aquacultuur	
2	Industrie, energie en bouwnijverheid	
6	Dienstverlening	G t/m P

3.4. LIJST VAN DE SECTIES EN SUBSECTIES VAN DE ACTIVITEITENNOMENCLATUUR NACE-BEL

Sectie	Sub- sectie	Omschrijving	Afdeling
A		Landbouw, jacht en bosbouw	01, 02
B		Visserij	05
C		Winning van delfstoffen	10 t/m 14
	CA	Winning van energiehoudende delfstoffen	10, 11, 12
	CB	Winning van niet-energiehoudende delfstoffen	13, 14
D		Industrie	15 t/m 37
	DA	Vervaardiging van voedings- en genotmiddelen	15, 16
	DB	Vervaardiging van textiel en kleding	17, 18
	DC	Leernijverheid en vervaardiging van schoeisel	19
	DD	Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout	20
	DE	Papier en kartonnijverheid; uitgeverijen en drukkerijen	21, 22
	DF	Vervaardiging van cokes, geraffineerde aardolieproducten en splijt- en kweekstoffen	23
	DG	Chemische nijverheid	24
	DH	Rubber- en kunststofnijverheid	25
	DI	Vervaardiging van overige niet-metaalhoudende minerale producten	26
	DJ	Metallurgie en vervaardiging van producten van metaal	27, 28
	DK	Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen	29
	DL	Vervaardiging van elektrische en elektronische apparaten en instrumenten	30 t/m 33
	DM	Vervaardiging van transportmiddelen	34, 35
	DN	Overige industrie	36, 37
E		Productie en distributie van elektriciteit, gas en water	40, 41
F		Bouwnijverheid	45
G		Groothandel en kleinhandel; reparatie van auto's, motorrijwielen en consumentenartikelen	50, 51, 52
H		Hotels en restaurants	55
I		Vervoer, opslag en communicatie	60 t/m 64
J		Financiële instellingen	65, 66, 67
K		Onroerende goederen, verhuur en diensten aan bedrijven	70 t/m 74
L		Openbaar bestuur	75
M		Onderwijs	80
N		Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	85
O		Gemeenschapsvoorzieningen, sociaal-culturele en persoonlijke diensten	90 t/m 93
P		Particuliere huishoudens met werknemers	95
Q		Extraterritoriale organisaties en lichamen	99

3.5. COICOP

Omschrijving	
01	Voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken
011	Voedingsmiddelen
0111	Brood en graanproducten
0112	Vlees
0113	Vis
0114	Melk, kaas en eieren
0115	Oliën en vetten
0116	Fruit
0117	Groenten
0118	Suiker, confituur, honig, chocolade en voedingswaren
0119	Voedingsmiddelen n.e.g.
012	Alcoholvrije dranken
0121	Koffie, thee, cacao
0122	Mineraalwater, frisdranken, fruit- en groentesappen
02	Alcoholhoudende dranken en tabak
021	Alcoholhoudende dranken
022	Tabak
03	Kleding en schoeisel
031	Kledingsartikelen
032	Schoeisel
04	Huisvesting, water, elektriciteit, gas en andere brandstoffen
041	Werkelijke woninghuur
042	Toegerekende woninghuur
043	Normaal onderhoud en reparatie woning
044	Watervoorziening en overige diensten i.v.m. woning
045	Elektriciteit, gas en andere brandstoffen
05	Stoffering, huishoudelijke apparaten en onderhoud van woning
051	Meubelen, stoffering, vloerbekleding en reparatie
052	Huishoudtextiel
053	Huishoudtoestellen
054	Vaat- en glaswerk, huishoudelijke artikelen
055	Gereedschap voor huis en tuin
056	Goederen en diensten voor onderhoud van de woning
06	Gezondheidsuitgaven
061	Geneesmiddelen en andere farmaceutische producten, therapeutische apparaten en materialen
062	Diensten van artsen, verpleegsters en andere geschoolden
063	Verpleging in ziekenhuis
07	Transport
071	Aankoop van voertuigen
072	Gebruik van privé-voertuigen
073	Vervoersdiensten

08	Communicatie
081	Posterijen
082	Telefoon- en faxtoestellen
083	Telefoon, telegraaf en faxdiensten
09	Recreatie en cultuur
091	Audio-, video-, foto- en gegevensverwerkingsapparaten
092	Andere duurzame recreatiegoederen
093	Andere recreatiegoederen, tuinartikelen, huisdieren
094	Diensten i.v.m. recreatie en cultuur
095	Kranten, boeken en schrijfwaren
096	Pakketreizen
10	Onderwijs
11	Hotels, restaurants en cafés
12	Diverse goederen en diensten
121	Lichamelijke verzorging
123	Artikelen voor persoonlijk gebruik n.e.g.
124	Sociale diensten
125	Verzekering
126	Financiële diensten n.e.g.
127	Andere diensten n.e.g.

3.6. INHOUD RUBRIEKEN TABELLEN CONSUMPTIEVE BESTEDINGEN

Omschrijving	COICOP
Voedingsmiddelen	11
Dranken	12 + 21
Tabak	22 + 23
Kleding en ander persoonlijk goed	3
Huur, water	41 t/m 44
Verwarming, verlichting	45
Onderhoud van de woning	5 – 53
Duurzame huishoudartikelen	53
Persoonsverzorging en hygiëne	6
Aankoop van vervoermiddelen	71
Vervoer	72 + 73
Communicatie	8
Vrijtijdsbesteding	9 + 11
Onderwijs en onderzoek	10
Financiële diensten	12.6
Diverse diensten	12 excl. 126

3.7. CLASSIFICATIE VAN OVERHEIDSFUNCTIES (COFOG)

Code	Omschrijving
01	Algemeen bestuur
01.1	Wetgevende en uitvoerende organen, financiële en fiscale aangelegenheden, buitenlandse zaken
01.2	Economische hulp aan het buitenland
01.3	Algemene diensten
01.4	Fundamenteel onderzoek
01.5	Onderzoek en ontwikkeling algemeen bestuur
01.6	Algemeen bestuur n.e.g.
01.7	Transacties i.v.m. de openbare schuld
01.8	Algemene overdrachten tussen verschillende bestuurlijke niveaus
02	Defensie
02.1	Defensie (militair)
02.2	Bescherming van de bevolking
02.3	Militaire hulp aan het buitenland
02.4	Onderzoek en ontwikkeling op defensiegebied
02.5	Overige defensieaangelegenheden n.e.g.
03	Openbare orde en veiligheid
03.1	Politie
03.2	Brandweer
03.3	Rechtspraak
03.4	Gevangeniswezen
03.5	Onderzoek en ontwikkeling op het gebied van openbare orde en veiligheid
03.6	Openbare orde en veiligheid n.e.g.
04	Economische zaken
04.1	Algemene zaken op economisch, commercieel en werkgelegenheidsgebied
04.2	Landbouw, bosbouw, visvangst en jacht
04.3	Brandstoffen en energie
04.4	Mijnbouw, nijverheid en constructie
04.5	Vervoer
04.6	Communicatie
04.7	Andere industrietakken
04.8	Onderzoek en ontwikkeling op economische gebied
04.9	Economische zaken n.e.g.
05	Milieubescherming
05.1	Afvalbeheer
05.2	Beheer van afvalwater
05.3	Vermindering van de milieuverontreiniging
05.4	Bescherming van de biodiversiteit en de landschappen
05.5	Onderzoek en ontwikkeling op het gebied van milieubescherming
05.6	Milieubescherming n.e.g.
06	Huisvesting en gemeenschapsvoorzieningen
06.1	Huisvestingsprojecten
06.2	Stads- en plattelandsontwikkeling
06.3	Watervoorziening
06.4	Straatverlichting
06.5	Onderzoek en ontwikkeling op het gebied van huisvesting en gemeenschapsvoorzieningen
06.6	Huisvesting en gemeenschapsvoorzieningen n.e.g.
07	Gezondheid
07.1	Medische producten, toepassingen en uitrusting
07.2	Poliklinische gezondheidszorg
07.3	Ziekenhuizen
07.4	Openbare gezondheidszorg
07.5	Onderzoek en ontwikkeling op het gebied van gezondheid
07.6	Gezondheid n.e.g.

08	Recreatie, cultuur en religie
08.1	Recreatie en sport
08.2	Cultuur
08.3	Diensten van uitgevers en televisie -en radiouitzendingen
08.4	Religieuze en andere gemeenschapsdiensten
08.5	Onderzoek en ontwikkeling op het gebied van recreatie, cultuur en religie
08.6	Recreatie, cultuur en religie n.e.g.
09	Onderwijs
09.1	Peuter en kleuteronderwijs en basisonderwijs
09.2	Middelbaar onderwijs
09.3	Post-middelbaar (niet-hoger) onderwijs
09.4	Hoger onderwijs
09.5	Onderwijs, niet in te delen naar niveau
09.6	Ondersteunende diensten voor het onderwijs
09.7	Onderzoek en ontwikkeling op het gebied van onderwijs
09.8	Onderwijs n.e.g.
10	Sociale zekerheid
10.1	Ziekte en handicap
10.2	Bejaarden
10.3	Langstlevenden
10.4	Gezin en kinderen
10.5	Werkloosheid
10.6	Huisvesting
10.7	Sociale uitsluiting n.e.g.
10.8	Onderzoek en ontwikkeling op het gebied van sociale zekerheid
10.9	Sociale zekerheid n.e.g.
